

ҮЛЭНИЙГЭР

- Улуус Мунһабын председателэ А.Саргыдаев.

[illegible]

Улусуусугуар сана тутулла турар бaлышыны олохтоохтор бары билэллэр. Биги редакциябытыгар: "Хайдах-туох былданнаах бaлыына тутулла турарын сырдагыт, нэһилиэнньэ билээн бабарар", — диир этти киирэн биги бaлыына тутулла турар сиригэр тийэнэн үлэһити кытта кэлсаттыбит.

— Бу үс блоктан турар үс этгээтээх таас балыһаны тута сылдыбыт, — диэн тутууну салайар генеральной подрядчик М.Н.Матвеев кэпсэтинни садаллар. — Манна 65 сытар миэстэлээх уонна биир сменага, ол эбэтэр биир күнүг 150 киһиэхэ тийэр көрөр амбулаториялаах. Иһа-таһа европелайскэй оһоһуулаһар, тас өттүттэн ититэр панелларынан бүрүллэн, кыраһынабай көстүүлээх комплекс буолуохтаах, Билигин бу үс блок аһылаата түһэн турар, өссө эбин котельнай, хаһаайыстыбанын чаас, подстанция уонна склад аһылааттара түһүөхтээхтэр. Билигин балыһа дьымын вертикальнай былааннааһына бүтүг, ол аата бастакы уонна иккис блоктар фундаменнара 80 бырыһыан тутулуунна, Иккис нэдиэлэһэн 20 кубометр бетону кутаммыт бүтэриэхтээхпит. Бүгүһүнү туругунан 3 мөлүйүүн суумалаах үлэ барда.

— Балыыһа тутуутугар хантан үбүдэнэбитий уонна төһө үп көрүлүннэ?

– Тугуубут заказчигын тутуу дирекцията буолар. Уопсай бюджеттан б мөлүкүөн керүүлүбүтэ, ол гынан баран бу сууматтан Уп министерствота бири да солкуобайы келпөтө илик. Онон, оноһуллубут үлэ барыта заказчик уонна генеральный подрядчик кемелөрүнэн, үлэтиринэн ытыллына. Итиги таһынан, улуус администрацията харчынан уонна матырыйалал таһытыгар көмөлөстүлэр. Анымыт б мөл. барыта келпөтө эбитэ буоллар объект икки сылланан үлэсэ киририэхтээх этэ, – диир субподрядчик А.П.Дьячковской ыйытыылар хоордуну.

Тутуу матырийаалларын Аллараа-Бастээхтэн, Мохсоһоллоохтон тэийэн адалаллар эбит. Билигин 1 мөлүйүүн 300 тыһыынчалаах матырийаал кэлэн сытар. Түөйэ администрацията 100 куб маһы киллэрэгэ дуоғабардаһан баран 42 эрэ кубу, ону да хойутаан тиксэрибиттэр. Бу күннэргэ улуус администрациятын кытта муннахтаан, балыһа маһыгайы этээһин тутуутугар бетоннай блогу таһарга ороскуту итиннэ биригээдэ үлэһиттэрин хамнаһын төлүүлэригэр кэпсэтии ыһпытытар. Онон 2001 сыл тохсунньутугар диэри бастагы этээс тутуулан бүтэрэ балыһага кирибит.

— Н.В.Верховцев салайыылаах уон нкки киһилээх биригээдэ үлэли сүлдьэр. Үлэһиттэрбит бары олохтоох ыччаттар. Харчы көсөлөхө, бэс ыйыттан хамнас ала иликтэр. Салгыы эмиз бу биригээдэ үлэлээбэр, истизнэтин уурууга эбии үлэһиттэри ылаттыахпыт. Харчы сөбүгэр көһөрө буоллар кыһыннары үлэ бөбө барыа этэ, — диэн үлэһиттерин туһунан улаастак начальнига Е.З.Лебедев иһитиннэрэр.

— Туох кыаллыбаттар баалларый?

— Бастаган туураа, үл-харчы болгуруоһа кыаллыбата үлэни олус атахтырым, быгаардарын бэлиэтиэххэ наада. Харчы суох да матырайаалын эмиэ суох, очкутугар үлэ барыта тохтуур. Аны матырайаалбытын таһарбытыгар суолбут куһагана мэлэйдээтэ. Бу алааска киирэр суолу онгоотуруохха баара, ардах-хаар түстэ да, бадаран, халтараан бөҕө буолар. Трансформаторий подстанция тууроорбытыгар улуустамы электрическэй сетэ тэрилтэгэ сөлөспөнкө тутустулар, бобустулар, итيني таһынан, таһарастары таһыыга бэдэрээтэспит суоплардарбыт харчы көсүлүн билэ-билэ, хамнастары көрдөөннөр үлэ тэтимин быгаардаллар. Балыыһа тутуутугар үл-харчы көсүл, тийибэт, аһамыт б мөлүүөн хаһан көһөрө биллибэт, онон үлэ-хамнас да бытаан,— диэн көмөлүлөөх этиндэринэн кэпсэтибитин түмүктээбит.

Кийизхэ, кырдык да, сэдмэй сыналалх доруубуя буолар. Эт-хаан, өй-санаа өртүмүчөл эрэ киһи айымньылаахтык, таһаарыылаахтык үлэлиир, олобу тутар, сананы айар. Этэнигэ доруубай сылдьан дьон тутугар, дьон ортотугар үлэлииртэн-хамсыыртан-ордук туох кэлэр. Доруубуя харчынан сыналалмат, өһөн балыһына тутуугутар, сандыгыгар үбү-харчыны харыстаамыахха

Кэпсэттэ С.БОРИСОВА

Аабааччы санаатын этэр

ЭСТЭН ЭРЭБИТ. САЛАЛТА КЫҤАММАТ.

сөлкө этэр

СГУ профессора, сарии, үлэ ветерана Н.К. Антонов саха ому-гун ахсаанын элбэтэр туһугар үтүмнээхтик туруорсар. Кини бу боппуруоһу үһүнүк үөрэтэн, ди-ринник билэр буолан, саха омуга олох сотору да буолбатар, кэ-нэҕин эстэр кутталга кириэн септөөгүн өтө көрөн, ээл-дээл сылдыбакка, хамсатылаах дыһаллары ыларга сүбэлиир, этии киллэрэр. Ону үгүстэр өйдөөбөттөр, боппуруос ис дынгэр олус дыксиннэриилээх буолбутун ингэн-тонгон үөрөппө-тэх, билбэт эрээрилэр. Эмискэ истээт, аабаат эмоцияларынан салайтаран бу кырдыабас, ытык-табыллаах киһини өһүргэттиэх, хомотуох да курдук, тыллаһал-лар. Хата Николай Климович үһүн олохун устата элбэх эрэйи-кыһалҕаны билбит, олох бары ки-риитин-тахсытын ырыгалаыр буолан холку.

Оттон мин саха биир ыччата буолан туран, омукупут олус аҕыйаһын эдэр эрдэхпиттэн олус санааргыы өйдөөмүн, үөрөппү-түм, кэтээн көрбүтүм отуттан та-ха сыл буолла. Инньа гынан, Ни-колай Климовичи толору өйүүбүн. Кини этиилэрэ үчүгэйтэн буолба-тах-норуотун быһаары, ыксаан, күһэллэн этэрин өйдүү сатаабап-тыт хомолтолоох. Ахсаан өттүнөн элбэтэринэ эрэ саха омук кэлэр сүүһүнэн үйэлэр өксүөннэрин ту-луйуо турдаҕа. "Тоҕо элбэҕүй, сүүһүнэн үйэлэр диэтэҕин" - ди-этэрин сөп. Онук буолумуна, киһи аймах олоҕо улахан сэрии-лэр бүтэн, эйэлээх суолга үктэнэн дьэ сабаланаан эрэр, инникигэ мунура суох үһүн. Онно биһиги эстибэккэ, эбэтэр аҕыйах буолан атын омукутун силлиһэн симэ-лийбэккэ, тэҥнэ хаамсарбыты-гар хайаан да элбээхпитин наада. Оттон олохтук, түһэ бүгүнгүттэн үүрүллэр.

ЭСТИИ БЭЛИЭЛЭРЭ...

Атын омуктар хас эмэ уонунан, сүүһүнэн мөлүйүүн буола сырыт-тахтарына, мөлүйүүн агарын да кыайбат буолуу хомолтолоох даҕаны, бу мөҥүөннээх кэмгэ кутталлаах даҕаны. Бачча аҕыйах киһини биир эмэ эпидемия дуу, айылҕа быһылаана дуу биридэ сотор барар издээнэ баар дии. Николай Антонов этэр дыһалла-рын олоххо киллэрэр буоллар, аны 10-20 сылынан 1 мөлүйүүн буолуохпутун син. Билигин ахса-аммыт аҕыйах буолан, сирбит баайын бэйэбит кыайан хостоо-боппут. Атын дьон хостообутун кэннэ, онтон ааттаһан-көрдөһөн аһаан олоробут. Кыбыстылаах буолбатах дуо?! Куруук манньк ыла олоруохпут дии санымыт дуо? Саарбахтардаах. Элбирибит буоллар, сирбит баайын кинилэр илиилэриттэн төлө охсон ылан бэйэбит хостуо этибит, оччобуна, барба баайбыт толору хаһаай-ына бэйэбит буолуо этибит. "Са-халар хайдах элбирибит" диин рубрикаҕа суруйааччылар үксүн биир да сыыппараҕа, чаччыларга олохторубакка, наар баҕа санаала-рын, дууһаларын долгуйуутун этэллэр. Биир автор "үрэхтээх дьахтар үгүс оҕолонуо" диэбит. Алҕас! Ханна да суох кестүү. Би-лигин республикаҕа баар Герой-ийэлэр истэригэр биир да үрдүк үрэхтээх суох. Оттон кинилэр төрөппүт оҕолоро саха омук биир сиһэ буолан сылдыһаллар. Аны би-ир автор аҕыйах сыллаабыта "Элбэх оҕо наадата суох, олонну-гар наар өйдөөх оҕону төрөтүөххэ наада" - диэбиттээх. Биллэн турар, кинилэр үчүгэй са-наанан салайтаран суруйбуттара

саарбаҕа суох эрээри, кинилэрэ-тиилэрэ дьону бутуйаллар, му-наараллар, омук ахсаан өттүнэн элбээһинин проблемата олус сы-тытык турбутун билиммэт бу-лууга тириэрдэллэр.

Сыыппаралар, чаччылар тугу этэллэрий? Ученайдар дакааста-абылларынан, омук биир дьиз кэргэнэ 3,7 оҕолоох буоллабына, онук омук сыһаа элбири, үйэ-саас тухары олорор кэскиллээх. Билигин биһиэхэ хайдаһый? Тыа сиригэр олорор саха ыала орто-тунан 2 эрэ, куорат сахатын ыала 1,4 эрэ оҕолоохтор. Болбойун! Бу өссө ыал буолбуттарга. Ыал буол-батахпыт хаһый? 1989 с. биэрэ-пис көрдөрүрүнэн, саха үөлүн 35,5 %-на кэргэнэ суох, кыргыт-тар итиннээргэр элбэх. Ити өссө 10 сыллаабыта, оттон билигин холостуой өссө элбээбитэ саар-баҕа суох. Бу киһини дыксиннэ-рэр кестүүлэр. Аҕыйах ахсаанна-ах хотугу омуктар балаһыанньа-алара мантан ордуга суох. Саха-лар уонна хотугу омуктар эстэн эрэллэригэр эбэтэр кэнэбэс эс-тэр-суураллар кутталлаахтары-гар мантан ордук туох дакааста-был нааданыт?

Урут элбэх оҕолонуу дьол кур-дук көрүллэрэ, кырдыга да онук этэ. Оттон билигин үгүстэр үтүктүспүт курдук иккилии эрэ оҕолонолор. Бу иһин кинилэри мөбүөххэ сатамат. Баҕар, киһи аймах үөскээһинин уонна үксээһинин сокуону билбэттэ-риттэн буоллуон сөп. История көрдөрүрүнэн, икки оҕо хаһан да толору ийэтин-аҕатын солбуйбат. Олох сокуона кытаанах, ыары-сүтүү, дэг-оһол олох арахсыспат аргыһа. Ол иһин айылҕа киһи ай-мах элбири турдун диин кинизэх элбэх оҕолонор дьоруу бирибит. Баҕарыын Сүлбэ омук элбээһинэ кутталга кирибитин туһунан биир-дэ суруйан турардаах. Онно Тьа-раһаҕа (холобур быһытынан) оҕо төрөөһүнэ быста аҕыйаабы-тыгар дыксинэн суруйбутун. Та-аттаҕа туһааннаах тэрилтэлэр төрүт аахайдаабахтарын бэр-киһээн "Саха сиригэр" "Табаабыт ынах курдук олороллор...Ылы-чыл. Туох да сэнгэрийи, дьүүлээһини энгир суох" -- диин су-руйбута. Истэ-истэ истибэтэх, билэ-билэ билбэтэх курдук туттуу бу бүркүрээттэр, күннээгинэн эрэ олороччулар саамай тапты-ыр ньымалара. Чурапчы улуу-гугар балаһыанньа эмиэ бөрөкүтэ суох. Кэнники 10 сылга оҕо төрөөһүнэ 1,5 төгүл аҕыйаата, өлүү 30% улаатта. Ыал буолуу, оҕо төрөөһүнэ аҕыйаар, арах-сыы, өлүү-сүтүү элбири. Итинник быһыы-майгы улуустар айы ба-ар. Оттон улуустардаабы, ону аһаан республикатаабы дьиз кэргэн политикаһын комитетта, норуот генофондатын Департа-мена ыраах холкулар. Кинилэр уу-чуумпук үлэлииллэр, отчоту суруйаллар, хамнастара кэлэ ту-рар.

Саха омук ахсаанын эбилли-тэ сыл айы аҕыйаан иһэр. 1979-1989 сс. сылга ортотунан 5400 киһинэн элбээн испит буол-лабына, билигин эбилли бу сы-ыппара агарыттан аҕара. Социо-лог ученая Е.Н.Федорова 2016 сылга эбилли 0,5 % эрэ буолуон сөп диин суруйда ("Население Якутии", 1999).Кэлэр үйэлэргэ омук быһытынан баар буолабыт дуу, суох дуу диин боппуруос оҕо оонньуута да, көр да, була сатаан этии да буолбатах. Бу-ха-барбабытыгар тирээн кэлбит ты-ын суолталаах ыйыты. Онуоха эппизт биэрбэт, аахайбат буолар, эбэтэр салсыан кэбиһэр сата-ныа суоҕа, ол бэйэ кэскилигэр

кыһаммат буолууга тэҥнээх.

ТУГУ ОҢОРУОХХА?

Бастатан туран, абарту бобу-ооха. Оннобур сайдылаах до-йдуларга-Германияҕа, Польшаҕа уо.д.а. тыһынар тыһынаабы (киһи үөскэҕин) баар буолбут буол-лабына ону өлөрөр айыы дизигэ олохуран абарту боболлор. Таһара үөрэҕэ эмиэ тыһынаабы өлөрөрү утарар. Биллэн турар, мөлтөх дорубуйалаахтарга бу көҕүллэнэрэ өйдөнөр Билигин республика үрдүнэн сылга орто-тунан, 30 тыһ. абарту оҕоһулар. Ити аата сыл айыы 10 тыһ. саха оҕо сокуон көмөтүнэн суох оҕоһулар. Бу алдырхай буолба-тах дуо? Оттон эбиллибит нэһиидэ 3-4 тыһ. эрэ. Тэҥнээн көрүн, ыаранкатын, толкундаан! СР культураны үтүөлээх үлэһитэ, Чурапчы улууһун бончоттаах гражданина, сарии-үлэ ветерана Г.Д.Ефимов өлүөн иннинэ аҕай саха омугун элбэтигэ санаала-рын суруйан бэчээккэ таһааттар-быта. Онно кини "абарту бобуо-ха" диин, аны санаатахха кэ-риэһин этэн барыт эбит. Ону ким эмит болломтоҕо ыла дуо?

Иккиһинэн, эр киһи элбэх кэргэннэһинитин боппуруоһун үөрэттиэххэ. Биһиэхэ уруулуу омукупут калмыктар ахсааннара 1989 с. биэрэпиһинэн 174 тыһ. эрэ тэҥнаспитэ. Ол иһин, элбири туһугар кинилэр икки сыллаабыта элбэх кэргэннэһини көҕүллэ-тилэр. Онон бу омук инникитин хааччаҕа суох элбири олугун оҕоһунна. Былар саха баайдары элбэх кэргэннээхтэрэ дииллэр, чугасты С.Зверев да ылан көрүн. Кинилэр чаччы үгүс үчүгэй ыччатынан норуоттарын хангап-пытара туох кутаһаннаабыт? Му-сульманскай дойдугары ылан көрүн. Онно 4-түү ойохтоохтор да, олоро күнүүлэһэн сирэйдэрин хайыта тытыспытара иһили-бэт. Барахсаттар, норуоттара эл-бириин туһугар кыраны кыҥкы-даһа барбаттар быһылаах.

Үсүһүнэн, депутаттарбыт туру-орсууларынан биһиги республи-кабытыгар 4 оҕолоох ийэ 45 сааһыгар пенсияҕа тахсара олохтонон турар. Сурах бөҕөтө, Саҥа дьылтан бу сокуон тохто-туллар дииллэр. Тоҕо? Дьэ, та-быт-быыбардаан итэҕэйбит дьоммут бу сокуоммутун быһаан ылаллар дуу, суох дуу? Бу өссө бу сокуонҕа эбии этии-лээх этим.5 уонна онтон элбэх оҕолоох ийэлэргэ үлэ стаһын эбиини 4 оҕонон тохтоппокко оҕотун айыы 3 сылынан эбэн иһэргэ диин. Төрөөһүн-саамай уустук үлэ, бэйэтэ норуот туһугар героизм. Ийэ буолуу-туспа тала-ан, айылҕаттан айдарыы, аһатыы. Эстэн эрэр омуктарга ийэ буолуу өссө үрдүктүк сыаналаныахтаах, харыстаныахтаах. Ийэ барахсан эргичи бэлэмгэ сылдыахтаах, оччобу эрэ кини норуоту элбэ-тиэҕэ, өлбөт үөстүөҕө.

Бэһининэн, элбэх оҕолонууга агитацияны күһүрдүөххэ. Атын омуктар хайдах элбирилэрин, си-эрдэрин-туомнарын үөрэттиэххэ. Холобура, Кытайы, Индияны. Кэнники кэмгэ бары маассабай иһитиннэрэр-көрдөрөр сред-стволарынан хайдах эрэ элбэх оҕолонууну хайгаабат, сэнгэрбэт быһыы-майгы, өй-санаа тар-батыллар. Ити улахан омуктарга сөп, оттон биһиэхэ алдытыла-ах. Билигин улуустарга генофон-да Департаменты иһинэн "отдел планирования семьи" дииннэр бааллар, онно эдэр ыаллары "наһаа элбэх оҕолонумаҥ, тугу-нан иитээригит?" - диин сүбэли-иллэр. Норуоту хангатарга анам-мыт дьоммут тыллара дьэ итин-

ник. Бара сатаан, кинилэр аҕый-ах ахсааннаах омуктары симэ-липпэт эрэ туһугар үлэлиир со-руктаахтар дуу диин санааҕа кэ-лэргэ күһэллэһин. Маны социо-лог-ученая Е.Н.Федорова бигэр-гэтэр: "Политиктар ортолоругар социальной-экономической уон-на демографической кестүүлэр ыкса сибээстээхтэрин өйдүүр киһи олус аҕыйах" - диир. (Насе-ление Якутии, 1999 г.) Биһиги го-сударствобыт Герой-ийэлэргэ элбэх көмөнү оҕорбута, билигин да оҕорор. Олох-дьаһах ыараа-бытынан, экология мөлтөв-бүтүнэн, Герой-ийэ аатын 7 оҕолоох ийэҕэ ингэрэргэ этии-лээхпин. Герой буолуугугар оҕолоро үөрэнэллэригэр усулуо-буйа тэрийэн Дьокуускайга таас дьизэҕэ квартира биэриэххэ 45 сааһын туоларын күппөккэ, оҕолорун иитэригэр сөп буолар пенсията аһааха. Оттон 5-6 оҕоломмуттарга Ийэ мэтээлин I-II степенен аһааха, бары көмөнү, чэпчэтиилэри олохтоох-ха.

Алтыһынан, Оскуолаҕа иити-үөрэтии систематыгар "Кыыс оҕо анала-омугу уһатыы" диин тус-па предметтэ арыан, кыргыттар-ы ыал ийэтэ буолар бары сиэр-гэ-туомнаҕа иитиэххэ. Аҕыйах ах-сааннаах омук буоларбытынан, кыргыттарбыт хайаан да элбэх оҕолоох ыал ийэтэ буолар анал-лаахтарына-иэстээхтэрин итэ-бэтиэххэ. Кыргыттар бары үрдүк үөрэхтээх буоларга туһуланан итиллиилэрэ норуот ахсаан өттүнэн элбиригэр охсуу-ну оҕорбутун уонна өссө да оҕорор кутталлаабын өйдүүр кэм кэллэ. Үрдүк үөрэххэ, наукаҕа чаччы талааннаах-дьоһурдаах эрэ кыргыттары ытыахха. Биир дис-сертациятааҕар--биир оҕо ордук. Эдэр ыаллар 2 эрэ оҕонон мунгурдаммакка, дорубуйалара кыайар. Айыһытара биэрэр бу-оллабына, түөрт, онтон да элбэх оҕолонолоругар сүбэлииргэ, бары көмөнү, усулуобуйаны оҕорорго.

ТУМУК ОННУГАР

Сэттэ уонтан тахса сыл улуу Советскай Союз буолан, туругу-ран аҕай олорбупут баара. Парт-ия уонна Правительство тылла-рыгар да, дыһалларыгар да бары омуктар тустарыгар тэҥнэ кыһанар курдуктара. Бары тэҥ бырааптаах буоламмыт, сокуон-нар барыбытыгар эрби иһитин курдук тэҥнэ тарҕаналлара. Ити демография боппуруоһугар эмиэ.

Ол гынан баран, өйдөөн-дьүүлэһэн көрдөххө, демогра-фия сокуоннара омук ахсаана эл-бэбиттэн, аҕыйабыттан быһаччы тутулуктаныахтаах эбиттэр. Чуо-лаан, абарту боппуруоһугар, аҕый-ах ахсааннаах омуктарга көҕүллэниэ суохтаах эбит.

Ис дьининэн, демография сокуона элбэх ахсааннаах ому-ктар олус элбирилэрин хаачча-хтаахха, оттон аҕыйах ахсаанна-ах омуктары төһө кыалларынан араҥаччылаахха, кинилэр эл-би түһэллэригэр бары усулуо-бийаны тэрийиэхтээх эбит. Ол ССРС саҕана даҕаны, билигин Россияҕа даҕаны болломто таһыгар хаалбыт. Баҕар, ити туһааннаах аҕыйах ахсааннаах-тар анаан-минээн туруорсуулары суоһуттан эмиэ буолуон сөп. Ытаабат оҕону амсахтээбэттэр. Хаһан уһуктабыт?

Гаврил ЕГОРОВ.

Чурапчы сэл.

**“ЭН ЭЙЭЭР БАЯНЫМ —
ЭДЭР СААНЫМ АРТЫНА”**

Саясий НМ-р 117-118, 13.10.2000 с. бичээжээ, бэрлэмжээ.

Хаһыат анал таһаарыта

"2000 сылга — 2000 үтүө дьыаланы!"

ҮЛЭНИ ТҮМҮКТЭЭНИНГЭ КҮҮСКЭ ТУРУНУОХХА

Алтынньы 10 күнүгэр "2000 сылга—2000 үтүө дьыаланы!" хамсааһыны улууска сүрүннүүр комиссия уочараттаах муньаба буола. Муньабы комиссия председателэ, улуус баһылыгы бастагы солбуйааччы П. Н. Мишкин салайан ытта.

Барыта 3 болпуруос көрүлүннэ. Бастагытынан, "Үтүө дьыала хамсааһына 9 ый түмүгүнэн улууска ытыллыбыт үлэ туругун туһунан" комиссия председателин солбуйааччы П. М. Габышев информациялаа. Билигин туругунан республикатаабы штабка 84 үтүө дьыала оноһуллубутун туһунан отчуоттамыт. Итинэн 51-рэ республиканын хонтуруолланар, 33 улуус иннинэн ытыллыбыт дьыалалар. Барыта 13 мөл. таһса солк. суумалаах үлэ оноһуллубут. Көрдөрүү үчүгэй, республикада бу кэр-

диис кэмгэ инникилэр ахсаанарыгар иһэбит. Петр Михайлович салгыы бириднэ нэһиликтэринэн, улуус киинигэр хаһыат үлэлэр оноһуллубуттарын иһитиннэрдэ, хаалбыт кэмгэ былааннамыт дьыалалар туолуохтаах болдохторун билиһиннэрдэ. Итинэн көстөрүнэн ыйанан хаалбыт, сабалламатах үлэ суох, сорохтор, кырдык, бытааннык олоххо киллэриллэлэр эрэри, күүскэ үлэлэстэххэ кыаллыахтарын сөп. Сорох сылы быһа ытыллар үлэлэр дьыл бүтүүтүгэр отчуоттаннахтара.

Иккиннэн, "Алтынньы-ахсынньы ыйдарга үлэ киллэриллиэхтээх объектары матырыйаалынан хааччыйы туһунан" комиссия чилиэнэ, улуустаагы капиталнай тутуу управлениетын начальнига А. М. Кириллин информацията истилиннэ. Үлэ кил-

лэриллибит объектарга матырыйаалынан төһө кыалларынан хааччыйыллыбыт. Маныаха сайаалка быһытынан түнэттигэ объект төһө улахаана, үлэни төһө татимнээхтик ытан иһэрэ учуоттамыт. Холобур, шиферы, түннүк тааһын дьык көндөйүн бүтэртүтүгэр урут ылбыттар. Сорох тутууларга тустаах министерстволар, ведомстволар көмөлөспүттэр. Бу күнүгэр Ленаны уунан туоруур суол сабыллыан иннинэ шиферы тэйтэри сорууга турар. Дьоксуускайга электроуот тардыллытыгар аналлаах матырыйаал баар эрэри төлүүр үл-харчы көстүбэккэ ылыллыа илэк, бу болпуруос эмнэ быһаарыллыахтаах. Нерюнгритаан түннүк тааһа абыллыахтаах. Афанасий Михайлович алтынньы-ахсынньы ыйдарга үлэ киллэриллиэхтээх объектарга төһө

матырыйаал наада буоларын билиһиннэрэн туран итиннэ хааччыйыга ытыллыахтаах үлэлэр былааннарын иһитиннэрдэ.

Үсүнүнэн, "2000 үтүө дьыала хамсааһына улууска таһаарылаахтык үлэлэбит нэһиликтэри, бириднэлээн дьоннору наһараада туһэри туһунан" болпуруос көрүлүннэ. Маныаха нэһиликтэр 9 ый түмүгүнэн хайдах үлэлээн кэлбиттэрэ, төһө суумалаах үлэни толорбуттара, нэһиликтэри активнаа, бириднэлээн дьоннор бу дьыала киллэрибит кылааттара учуоттанна.

Комиссия муньаба улуус үрдүнэн бу дьыалада хамсааһын тахсыбытын, былааннамыт 220-тэн элбэх оноһуллар туруктаабын бэлэстээтэ. Холобур, бу муньааха кыттыыны ылбыт П. Д. Гуляев Чурапчытаагы физ-

культура уонна спорт институту бу хайыскада үлэлээн библиотечнай киин бастагы уочаратын, 2 квартиралар учууталлар уопсайдарын, гостиница кукнятын, 230 м усталаах бетоннай тротуары, Кыһыы 55 сылыгар аналлаах памятыгы тутууга үлэлэбиттэрин иһитиннэрдэ.

Муньабы түмүктүүрүгэр Петр Николаевич Мишкин: "Үлэ билигин туругунан сөптөөхтүк баран иһэр, ол эрэри итинэн уоскуйан хаалымааха. Алтынньы-ахсынньы ыйдарга түмүктэһиннээх эталка өссө күүскэ ылсан үлэлэстэххэ наада. Тийбэт тутуу матырыйаалларын тэриэлэлэри кытары кэлэтиһэн булуохха, хардарыта агаһаһыннарыны тэрийэххэ. Үлэлэммит үлэни учуоттааһынна эпистинэстээхтик сыһаннаһааха", — диин сорок туруорда.

УУНУ КӨРСӨРГӨ БЭЛЭММИТ

Лена уутун илин энгэр улуустарга бырахтарыы Саха сиригэр аһан ээр XX-с үйэ бири сүгкэннээхэй тутуутун быһытынан сыаналаныа. Кырдык даһаны сүннүнэн сүөһү, сылгы ииттэн, онон аһан-таһан олоһор улуустарга олохпугар дьаһалтыгар уу тыын болпуруос. Кураан дьылларга үрэхтэри бийигар, алаастарбытыгар от үүмэтэбинэ кыһалба кыһарыйар, кырымчык олох-дьаһах кыпчылар. Ордук маһнык балаһыанньаны эпистинэн-хааммытынан билбит, сүт-кураан кыһарбаһыттан хотуан-соруурунан сүүрбүт-көппүт, көһөрүллүүгө да ытыллыбыт биһиги, чурапчылар, буолабыт. Онон бу тутуу улам биһиги дьэки чугаһан иһэрин истэ, көрө-билэ олоһобут, харахпыт далыгар тутабыт.

Бу күнүгэр Туора Күөл водохранилищета үлэ киллэриллибитин истэн Чурапчытаагы "Мелиоратор" ГУП прораба Виктор Егорович Макаровы көрсөмүүн бу тутуу туһунан ыйыталастым. Улууспугар мелиорацияда быйыл 30-с сылын үлэлиир, бу улахан суолталаах дьыалада кырдык даһаны дууһалыын бэринилээх специалист үөрэ-көтө манньк кэпсээтэ:

— Виктор Егорович, водохранилище туһунан, төһө уу хаһааныларын, туох тутуу барбытын кэпсээ эрэ?

— Водохранилище 117 гектар изиннээх. Туоллабына 2000 кубической метр ууну хаһаанар кыахтаах. Ууну тутар, аһарар сыаллаах 106 метр уһуннаах, саамай үрдүк сиринэн 4 метрдээх, үрдүнэн 12 метр кэтиттээх. Уу аһар сиригэр сифоннай тииптээх икки 60 метр уһуннаах, 1,2 метр диаметрдээх турбалар кэккэлэнэ сыталлар. Балар 1 сөкүүндэ 1 кубической метр ууну аһарар кыахтаахтар. Кинилэр иннилэригэр муус анньытыттан, улахан бөхтөн-сыыстан ха-

рыстыыр, бөлөмөттүн хааччыйар быһытыгар аналлаах тутуу баар. Итиннэ таһынан санитарнай водопуск дьээн 30 см диаметрдаах сифоннаах. Ити уу аһары күүскэ кэллэбинэ көмөлөһөр, ыраастыыр аналлаах.

— Дьэ, кырдык, сүдү тутуу эбит. Өссө хаһык үлэлэр ытыллынылар?

— Уу устан аһар сиринэн суолу бөлөмөттүн наадатыгар 4 муоста тутулуна. Маныаха олохтоохтор, хайахсыттар, ылсаннар кэмгэр 4 биригээдэни туруоран үлэлэтэн бүтэртүтүтэр. Уу сүүрүгүн бытаардарга аналлаах 4 перепад оноһуллуохтаабыт сваялар түһэн баран үрэхтэр ууланнар ситэ оноһуллубатылар, итиннэ ситэриэхпит. Уот линиятын бөөргөтүү үлэлэрэ ытыллынылар.

— Ити үлэлэри хаһан сабалаабыккыт?

— Муоста тутуута ыам ыйыттан сабаламмыта. Ити кэмгэ сваялары түһэрбилбит. Оттон водохранилищета тутуу үлэтин ардаһтан мэйэйдэтэн от ыйын 19 күнүттэн сабалаан баран алтынньы 5 күнүгэр бүтэ-

дибит.

— Кимнээх үлэлээбиттэрин туһунан сырдат эрэ,

— Прорабынан бэйэм, маастарынан Трофим Кондратьев, биригээдэринэн (К-701 погрузчикка үлэлээбитэ) Николай Никутов, бульдозеристарынан Казимир Никутов, Александр Шадрин, сварщигынан Дмитрий Понсеев, КРАЗ массыынада Василий Никутов, "Урал" массыынада Михаил Михайлов үлэлээбиттэрэ. Хайахсыттан Иннокентий Романов поварынан, Гаврил Кузьмин сварщигынан сырыттылар. Ити сүрүн биригээдэ, онтон эбии кэлэн үлэлэспиттэр элбэхтэр.

— Бу оноһуллубут тутуу төһө суумалаабыт, хамнаскытын хайдах төлөһөн иһэбит?

— 1991 сыллаах сыананан 771 тыһ. солк. суумалаах. Билигин сыанада таһаардаахха 4,5 млн. кэригэ буолара буолуо. Хамнаспытын абаансанан бэрт кыраны ылбыппыт. Ол эрэри үлэһиттэртбит бу дьынчахчы улууспугар туһугар олус наадалаах, үтүө дьыала

Хаартысктаагы: В.Е. Макаров. Водохранилище быһыта

ийин хамнаспытын ылбатыбыт дьээн кыгкыйдаабакка кэмгэр бүтэртэр иһин турунан үлэлэтилэр, соробор күн-дьыл усулуобуйатын аахсыбакка да туран.

— Үлэбитин ким хонтуруоллууруй, комиссия тутта дуо?

— Бу тутуу Тыа хаһаайыстыбатын уонна сөбүтүү-ка министерствотынан тутууга департамена ыттарар уонна хонтуруоллуур. Водохранилищетын "Водхозстрой" ГУП —тан кэлэн көрөн бардылар.

— Уу бу оноһуллубут

Балаһаны суруйан бэчээккэ бэлэмнээтэ А.Слепцов. Автор фотолара.

систизмэнэн хаһан кэлиэбэй?

— Лена уута билигин Табада бөһүөлэгэр кэлэн турар. Былырын биһиги итинэн чугас "Тэппэ" дьээн сиргэ шлюз-регулятор тутуппуг. Водохранилищета аны сайын уу кэлэрэ күүтүллэр.

— Виктор Егорович кэпсээнин иһин баһыба. Улуус инники дьылбатыгар улахан оруоллаах тутууну онорбуктугар хаһыат нөнүө махтанабыт.

Чурапчы гимназиятыгар колледж аһыллыгыгар

Үөрэх хаачыстыбата үрдүүр, научнай-чинчийэр үлэ кэнигир

1999-2000 үөрэх сылын түмүгүнэн улуустаагы гимназиялар үөрэх хаачыстыбата 82,3 %-га тэннэстэ. Гимназияны 29 оро бүтэрбиттэн XI-с математической кылаастан Монастырева Зина кыһыл көмүс, Оконешина Людэ, Посельская Юли, XI-с гуманитарнай кылаастан Карсанова Тоня, Максимова Алена, Яковлев Саша үрүн көмүс мэтээли ылар ситистилэр. Выпускниктар 100 % республика уонна Россия киин кууртарыгар үөрэххэ кэллүтүктүттэрэн киирдилэр. Быйылгы выпускниктар гимназияга 4 сыл үөрэнэн хаачыстыбалаах бэлэм ыһыттарын толору далаастаатылар.

Бу коллективте сыраллаах үлэтин бири түмүгэ. Ааспыт үөрэх сылыгар учуутал үөрэтэр мастарыстыбатын салгыны үрдэтэр сылтан СГУ, ИТИ, РК преподавателей мастер-кылаастара тийгин бистэксэ ыһытынылар. Ол иһигэр педагогической наука доктор А.А.Данилов, физико-математической наукалар доктордар И.И.Шамаев, В.Е.Степанов, философская наука доктор А.Г.Носков, технической наука доктор Д.Ф.Зенков учууталларга, гимназияларга онорбут көмөлөрү улахан суолталаах. Маны таһынан, гимназия иһинэн сага педагогической, информационной эйгэни баһылааһына туһуламмыт творческой мастерскойдар тэриллиэн үлэлэстилэр: педагогической (салайааччы Н.И.Захарова), методической (салайааччы М.А.Манасыто-

ва), обону личность бийытынан иитин (салайааччы В.В.Габышева). Творческой мастерскойдар айымнылаах үлэлэрэ, хас биридиг учуутал научнай-чинчийэр үлэнэн утумнаахтык дьарыктаныта үөрэх хаачыстыбата үрдээһинигэр сүткэн оруоллаах.

Гимназия туйгун категориялаах учууталлара РФ иоругун үөрэтирин туйгуна саха тылын уонна литературатын учуутала Ф.Н.Болдовская, Саха Республикатын үөрэтирин туйгуна английскай тыл учуутала Н.А.Белюбская, "Сыл учуутала - 96" республикатаагы конкурс супер-финалиста историк учуутала Л.М.Иванова улуус учууталларыгар ыһыт мастер-кылаастара үрдүктүк сыналламмыта. Гимназия учууталларын сыраллаах үлэлэрин үрдүк таһымнан чабылхай туһунан биһиги учууталларбыт араас таһымнаах конкурстарга ситиһилээхтик кыттыылар буолар. Ол курдук, үрдүк категориялаах физкультура учуутала СР үөрэтирин туйгуна А.А.Сергеев 1999 сылга республикатаагы "Бастыт физкультура учуутала" конкурс кыайылаабы буолан, Сибирь уонна Дальний Восток зонатын конкурсугар кыттан II-с миестэни ылбыта уонна 2000 сылга Петровскай куоракка физкультура учууталларын Бүтүн Россиятаагы конкурстарыгар лауреат үрдүк аатын ылар чинэскэ тиксибит. Английский тыл учуутала, СР үөрэтирин туйгуна

И.С.Соловьева Владивосток куоракка ыһытыллыт английскай тыл учууталларын российский-американский конкурстарын финалиста буолбута.

Гимназия алта учуутала улуус учууталларын методической холбохтарынан салайааччыларын буолаллар. Предметтарын улууска ыһыттар бары үөрэтэр-методической үлэлэр кинилэр быһаччы салайыыларынан ыһытталлар. Быйылгы үөрэх сылыттан гимназия учууталларын методической таһымнарын үрдэттигэр үөрэх министростын тирэх (олорнай) оқуулатын статуйун ылын. Ити биһиги үтүө үгэскэ кубулуйбут, сылтаа улуус, регион учууталларыгар ыһтар методической көмөбүтүн өссө үрдүк таһымна таһарарбыт мэкитигинэн буолар.

Үрдүк таһымнаах үөрэти ыһытыны кытта тэннэ дүүрэлээн үөрэнээчилэр уонна учууталлар научнай-чинчийэр үлэнэн дьарыктаныылар кизг далааһынаахтык ыһытылар.

Гимназиялар научнай-чинчийэр үлэлэрин научнай үлэти директору солбуйааччы салайааччылар үлэлэрин үөрэнээчилэр "Эринос" научнай обществолара илээн-салааһын ыһтар. Алта секцияга өбөлгө координациянан аһанан учууталлары, ученайдары кытта сэргэ, чинчийэр үлэнэн дьарыктанар гимназияларга быһаччы көмөнү оңороллор.

Сылын айы "Билин -

күүс" гимназиялар научнай-практической конференцияларга ыһыттар. Гимназия үөрэнээчилэрэ "Кэскилгэ харды" научнай-социальной программа иэригитинэн ыһыттар региональной, республиканской научнай-практической конференцияларга ситиһилээхтик кытталлар. Быйыл ыһытыллыт республиканской конференцияга 4 оро лауреат үрдүк атын ылбыта. II-с математической кылаас үөрэнээччигэ Ершов Женя Москва куоракка Евросоюз тэрийинигинэн "Юниор - 2000" международной конкурс-конференцияга ситиһилээхтик кыттан, анал биригитинэн наһараадаламмыта. Илин эһэр "Кэскилгэ харды" программа региональной кылаас биһиги гимназиябыт базатыгар үлэлээн, б улуус үөрэнээчилэрин чинчийэр үлэлэрин сүрүннүүр.

"Дьобур" республиканской общество филиала аһыллан, улуус дьобурдаах өбөлгөнү түмэн, араас көрүнээх олимпиадалары, кыһынны, сайынны оқуулаары, лааһырдары тэрийэн утумнаах дьарыгы ыһтар, үрдүк үөрэххэ киирээчилэрэ математика, физика, мууһа, саха тылларыгар бэлэмнэни курстарын аһан үлэлэтэр.

Учууталлар научнай-чинчийэр үлэнэн утумнаахтык дьарыктанан, наука кандидата буолар ученай степенни ыһыта үлэлэстилэр. Ол курдук, 8 учуутал соискательтэринэн, 3 учуутал Россия үөрэтирин Академиятын

аспирантынан буолаллар. Сылын айы учууталлар гимназияга, улууска, регионга, республикага ыһыттар научнай-практической конференцияларга, семинардарга ситиһилээхтик кытталлар. Элбэх учуутал үлэти араас таһымнаах методической сурунаалларга, хомуурунньуктарга бэчээттэнэн, кинилэр бэйэлэрин педагогической үлэлэри тарбанытыгар сүрүн оңкулунан буолар. Гимназия СГУ институттарын факультеттарын, учууталлар илэлэрин үрдэтэр институтка, атын да үөрэх тэрилтэлэрин кытта ыкса сибээстээхтик үлэлиир. Үөһэ ааттаммыт үөрэх кыһаларын преподавателлэрэ, салайааччылар сылтаа тийгин биспакааһар лекцияларга, ыһтар мастер-кылаастара учууталлар, үөрэнээчилэр билиилэрин көтөһүгэ, уопсай таһымнарын үрдэттигэр сүткэн оруоллаахтар.

Быйыл күһүн биһиги базабытыгар аһыллыт үрдүк үөрэх-колледжа - СГУ филиала коллективте научнай-методической таһыма үрдээн, сайдыы сага кэрдийиһигэр тахсытынан чабылхайдык туһулуур уонна коллектив иһигэр сана соруктары туруорар, иһикигэр эрэли үөскэтэр.

А.П.ФЕДОРОВА,
директоры
үөрэтэр-методической
үлэти солбуйааччы,
С.В.ТОБОХОВ,
директоры научнай
үлэти солбуйааччы.

КОЛЛЕДЖ АҢЫЛЫННА

Былырын биһиги, уон иһики буолан, ыарахан экзаменнар түмүктэринэн Чурапчы улуустаагы гимназиятын техникескай хайыскалаах XI-с кылааһын боруогуна аһыллабыллыт. Улууспут үгүс нэһиликтэриттэн, Мэнэ-Ханаластан барыта үс кыыс, тобус уол буолан 1999 сыл балаһан ыйын 13 күнүттэн үөрэхтэрин саалаабыллыт. Бары бири кылаас өбөлгө буоларбыт быһытынан, уопсай тылы түргэник булан, билсиптэн довордослуппут. Сага киирбит өбөлгө үгэскэ кубулуйбут "Посвящение в гимназисты" дин дьоро кизһээ гимназист үрдүк аатын сүкпүлүт. Гимназист чизлин кодексин аһан, үөрэтэн парламеммыгар туттарбыллыт.

Кылааспыт салайааччытынан Василий Васильевич Гуляев, историк учуутала, үлэлиир. Кини даһалынан уолаттар үөрэнэр кылааспыттын олустуһааһына онордубут, оттон кыргыттарбыт кырааскалааһыны өр ыһыматылар. Үөрэх дьылын устата гимназия иһинэн ыһыттар элбэх дьаһалларга кыттан үксүгэр кыһааччыбыт. Ону таһынан улуустаагы, региональной олимпиадаларга бэйэбит холбуттар үгүс ситиһилээхчибит. Мунтан көрдөхкө, тыа оқуулаарыттан кэлбит өбөлгө үөрэхтэригэр олусту түргэник ситиһэн, атын өбөлгө кытта тэннэ үөрэнэ сылдьабыт. Мин санаабар, биһигин үрдүк үөрэхтээх эр

киһи дьоллоохтук, кыахтаахтык олоһор, үлэлиир кэмэ кэллэ. Ол иһин үөрэхтээһин болпуруоһа ханна баһарар күүскэ турар.

Гимназиябыт төрүттэммитэ алтыс сылыгар барда. Ол тухары 140 оро бүтэрбит 100 бырыһыан үрдүк үөрэх кыһатыгар үөрэнэ сылдьаллар. Гимназия учууталларын сүбэтинэн эбии техникескай кылаас сылааһы аһыллар кыахтанна. Оһон эһинил саас барыта 37 оро бүтэрбит. Баһарарбыт курдук, бары үрдүк үөрэххэ киирэрбит эбит буоллар үөрэхтээһин таһыма лаппа үрдүө этэ.

Олох сайдыытынан салайтаран быйыл күһүнүттэн биһиги гимназиябыт базатыгар техникескай хайыскалаах үрдүк үөрэх колледжа, СГУ филиала аһыллына. Араас улуустартан 41 студент үөрэхтэрин алтынньы ыйтан саалаатылар. Иһики сыл үөрэнэн баран Нерюнгритаагы техникескай институтка уонна СГУ инженернай-техникескай факультетыгар салгыны үөрэнэхтээхтэр. Уруккуттар улууспут бүтүүн гуманитарнай хайысхаҥа өрө тулпук эбит буоллаһына, билсиптэн техникескай хайысхага туһуламмыллыт олусту үчүгэ. Иһикигин даһаны Чурапчыбыт промышленноска иһики сылдьар улуустары кытта тэннэ сайдыа дин санабытын. Чурапчы улуута сайдыы кизг суолунан олусту түргэн тэтимнээх-

тик иһэрэ киһини үөрдэр. Колледж аһыллыта сүрдээх дьобун дьыала. Төрөөбүт улуустугар иһикис үрдүк үөрэх кыһата аһыллытынан биһиги, гимназистар, кизг туттабыт.

Вася НИКОНОВ,
XI-с техникескай кылаас
үөрэнээччигэ.

Биһиги улуустугар техникескай үөрэхтээһин соччо сайда илик. Саха өбөтө социальной көмүскэллээх буоларын, тыа оқуулаары өбөлгө үөрэххэ киириилэрин хаачыһыар сылтаан биһиги гимназиябытыгар быйылгы үөрэх дьылыгар үрдүк үөрэх салаата аһыллына. Мунна гимназия базатыгар иһики сыл үөрэнэн баран, сорохтор Нерюнгритаагы техникескай институтка, сорохтор СГУ инженернай-техникескай факультетыгар үөрэхтэрин салгыатара. Колледжытыгар быйылгы үөрэх дьылыгар 41 оро киирдэ. Гимназиябытыгар X-XI техникескай кылаастар аһыллылар. Мунна ситиһилээхтик үөрэммит өбөлгө государственнай экзаменнарын түмүгүнэн бу колледжа быһа киирэхтэрэ.

Билигин биһиги колледжит базата олусту мөлхөт. Иһикигин түһүс дин эрэнэбит уонна сана интэригитинэй салаалар аһыллалларыгар баһарарбыт. Мин бэйэм XI-с математической кылааска үөрэнэбин. Кылааспытыгар улуус араас нэһиликтэриттэн талыллы-

Колледж СГУ ИТОФ-тын I курсун студенттара

Колледж ИТИ-тын I курсун студенттара

быт, дьобурдаах уон бири оро үөрэнэ сылдьабыт. Кылааспыт салайааччытынан Лазаренкова Л.И. үлэлиир. Эһикл бары үрдүк үөрэххэ киирэр баһа санаалаахтык, эр кээһит уонна талбыт үөрэтигэр киирэрэ бэлэм иһин индивидуальной дьоро тэргэ сылдьабыт. Биһи үрдүк үөрэх тэрилтэтин тэргээс ученайдар, профессордар кэлэн лекция

аһаллара олусту таллаах, биһигини студент олоһор үөрэтэр дин санабытын. Түгүһүнэн туһанан таллаах гимназиябар өссө айымнылаах үлэни, үөрэти баһарабын.

Наташа ПОПОВА,
XI-с математической
кылаас үөрэнээччигэ.

дигионекс неутрализици целуло

СЭН АНКИН СЮХ УЛУСЭН КЭЛТ
УЛСЭД ХАНИН ТӨЛТ ОХО,
ТООЛУН ИВЭН СӨМӨНӨН ОХОН,
НИЖОЛ ТУНХАН КАНСХУН
ГАРАДОРЫН
СЭН АНКИН СЮХ УЛУСЭН КЭЛТ
УЛСЭД ХАНИН ТӨЛТ ОХО,
ТООЛУН ИВЭН СӨМӨНӨН ОХОН,
НИЖОЛ ТУНХАН КАНСХУН
ГАРАДОРЫН

тып, бүгін с уахат-
та, Ого спешити а

[illegible]

ON JOURNAL OF THE
OF THE JOURNAL OF THE
ON JOURNAL OF THE

[illegible]

става укупно 45 свих
ра, Иван Семенович

око сывар собуулат төһү
ууһит, ыһат наһаһа буюу-
та. Өр сываах үтө сүбүстээх
үтэ сываһаан, өтөөһөн, со-
воһон, ороһон саһаһаан
Маһа сүбүһһан, бочуһһан
простаһһан - баһаһһанит,
уһаһһанит.

Б.М. Ленин 100
Билетная медалонка
Челябинск

Специализированная
компания «Специализированная
компания»

[illegible]

сапар, очиролорго жарата. Сир тогулган багыш, калыңкыларын, дууларын топурак, чинчыл, көмөрдө бүркөп баар. Теңиз, караскылар, кызыл кыялдар, кызыл суу, дүйнөлөрдө кутулган, прештерин уюна, котоктонин тилеги маани, белгилер, кызыл сапардын дүйнөсү.

la. *Enlathen* *attakka*, *guyuc-*
 prah *uytar* *kayuyennak* *nik*

[illegible]

Сред-машини тематизира

[illegible]

Моторный транспорт, инвентарь, оборудование, инструменты, материалы, запчасти, расходные материалы, топливо, смазочные материалы, средства защиты, средства ухода, средства уборки, средства гигиены, средства связи, средства измерения, средства контроля, средства защиты, средства ухода, средства уборки, средства гигиены, средства связи, средства измерения, средства контроля.

К. ИВАНОВ

ЄЧННЄИУИЧЄН

[illegible]

19. 10. 1990

Билингвизм — это двуязычие, то есть владение двумя языками. В зависимости от того, как и в какой мере человек владеет двумя языками, различают монобилингвизм и двуязычие. Монобилингвизм — это владение одним из двух языков. Двуязычие — это владение двумя языками. В зависимости от того, как и в какой мере человек владеет двумя языками, различают монобилингвизм и двуязычие. Монобилингвизм — это владение одним из двух языков. Двуязычие — это владение двумя языками.

On-
campus
student
union
building
at
the
University
of
California,
Berkeley.

[illegible]

1. *Содержание*
 2. *Введение*
 3. *Глава I. Общие положения*
 4. *Глава II. Организация работы*
 5. *Глава III. Ответственность*
 6. *Глава IV. Заключение*
 7. *Приложение*
 8. *Список литературы*
 9. *Список источников*
 10. *Список документов*
 11. *Список таблиц*
 12. *Список рисунков*
 13. *Список формул*
 14. *Список терминов*
 15. *Список сокращений*
 16. *Список аббревиатур*
 17. *Список инициалов*
 18. *Список фамилий*
 19. *Список имен*
 20. *Список отчеств*
 21. *Список дат*
 22. *Список чисел*
 23. *Список единиц измерения*
 24. *Список валют*
 25. *Список языков*
 26. *Список стран*
 27. *Список городов*
 28. *Список регионов*
 29. *Список министерств*
 30. *Список ведомств*
 31. *Список учреждений*
 32. *Список организаций*
 33. *Список предприятий*
 34. *Список фирм*
 35. *Список компаний*
 36. *Список банков*
 37. *Список страховых компаний*
 38. *Список юридических фирм*
 39. *Список адвокатов*
 40. *Список нотариусов*
 41. *Список прокуратур*
 42. *Список судов*
 43. *Список прокуратур*
 44. *Список судов*
 45. *Список прокуратур*
 46. *Список судов*
 47. *Список прокуратур*
 48. *Список судов*
 49. *Список прокуратур*
 50. *Список судов*
 51. *Список прокуратур*
 52. *Список судов*
 53. *Список прокуратур*
 54. *Список судов*
 55. *Список прокуратур*
 56. *Список судов*
 57. *Список прокуратур*
 58. *Список судов*
 59. *Список прокуратур*
 60. *Список судов*
 61. *Список прокуратур*
 62. *Список судов*
 63. *Список прокуратур*
 64. *Список судов*
 65. *Список прокуратур*
 66. *Список судов*
 67. *Список прокуратур*
 68. *Список судов*
 69. *Список прокуратур*
 70. *Список судов*
 71. *Список прокуратур*
 72. *Список судов*
 73. *Список прокуратур*
 74. *Список судов*
 75. *Список прокуратур*
 76. *Список судов*
 77. *Список прокуратур*
 78. *Список судов*
 79. *Список прокуратур*
 80. *Список судов*
 81. *Список прокуратур*
 82. *Список судов*
 83. *Список прокуратур*
 84. *Список судов*
 85. *Список прокуратур*
 86. *Список судов*
 87. *Список прокуратур*
 88. *Список судов*
 89. *Список прокуратур*
 90. *Список судов*
 91. *Список прокуратур*
 92. *Список судов*
 93. *Список прокуратур*
 94. *Список судов*
 95. *Список прокуратур*
 96. *Список судов*
 97. *Список прокуратур*
 98. *Список судов*
 99. *Список прокуратур*
 100. *Список судов*

[illegible]

Министерство
Образования

Человек -- единичный индивид

...ако не се намери, тоа е
...ако не се намери, тоа е

[illegible]

1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2

С. ПАРМОВА
Чурапы сал.

Всего 1000000

Кирсанов башын билки, башкыларын окулаларын оңороп, кыңкылыр проакцияларын бичмаларларга дээр уушкундуу константларын са- лаштырып, "башкы" бааларын кы- хааларына дээр дээр дээр кы- уушкундуу сыйыптырып, уор- тибир.

названия, отню-
ду XIX-XI вв. класс

Лана СЕЛАНШЕВА
XI кылаас үөрөнөөчүсү
Ордуулу

Программа телевидения с 16 по 22 октября

ПОНЕДЕЛЬНИК, 16 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
15.00 Новости.
15.20 Мультисериал.
15.45 Звездный час.
16.15 "До шестнадцати и старше".
16.55 "Вавилонская башня". Сериал.
18.00 Новости.
18.15 "Ералаш".
18.30 "TV-144. Последний полет". Спецрепортаж.
18.45 "Жди меня".
19.35 "Ускоренная помощь-2". Сериал.
20.10 Детективный сериал "Черная комната".
20.50 "Спокойной ночи, малыши".
21.00 Время.
21.40 Сериал "Секретные материалы".
23.20 Взгляд.
00.05 Время футбола.
00.50 Новости.
01.15 Триллер "Человек ниоткуда".
2-я программа. Канал "Россия".
15.55 УВАЖАЕМЫЕ ТЕЛЕЗРИТЕЛИ! Наш канал приносит Вам свои извинения за перерыв в эфире до 16.00 в связи с профилактическими работами.
16.00 Мультфильмы.
16.25 "Простые истины". Телесериал.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. "Кинескоп". Международный кинофестиваль в Венеции.
19.00 "История любви". Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
ЯКУТСК
20.50 "Саха сирэ-Якутия". Инф. программа.
21.10 Режисса.
21.20 "Сериал".
21.45 Актуальные проблемы пенсионного обеспечения в условиях Крайнего Севера.
22.05 "Таласку-быты".
22.25 "Дальний Восток".
22.55 Видеозарисовка.
Канал "Россия".
23.00 ВЕСТИ.
23.30 После ВЕСТЕЙ.
23.40 "Дежурная часть".
23.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Телесериал "Следствие ведут знатоки".
3-я программа. Канал "Россия".
20.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. "Следствие ведут знатоки".

ВТОРНИК, 17 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.20 "Вавилонская башня". Сериал.
11.25 Сериал "Ускоренная помощь".
12.00 Новости.
12.15 Детективный сериал "Черная комната".
12.50 "TV-144. Последний полет". Спецрепортаж.
13.10 Фильм "Стакан воды".
14.30 Программа "Вместе".
15.00 Новости.
15.20 Мультисериал.
15.45 Царь горы.
16.15 "До шестнадцати и старше".
16.55 "Вавилонская башня". Сериал.
18.00 Новости.
18.15 Премьера сериала "Длинные звезды Голливуда".
18.45 Здесь и сейчас.
19.00 Как это было. "Восстание в Кунясе, 1972 год".
19.40 Сериал "Убойная сила: Умирать поздно".
20.50 "Спокойной ночи, малыши".
21.00 Время.
21.50 Комедия "Ключи от неба".
23.25 Программа "Шивилэриэ", 00.00 Новости.
00.25 Детективный сериал "Майк Хаммер: Имидж-нито".
2-я программа. Канал "Россия".
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15, 06.30, 08.40 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ".
06.20 Семейные новости.
06.50, 08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов".
07.50, 09.15 "Черным по белому".
08.30 ПОДРОБНОСТИ.
09.20 "Дежурная часть".
09.35 Мультисериал.
10.00 "Мануэла". Телесериал.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
12.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. "Что хочет женщина".
13.00 Новая "СТАРАЯ КВАРТИРА".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Черная жемчужина". Телесериал.
15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал.
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. Мелодрама "Не могу сказать люблю".
19.00 "История любви".
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
ЯКУТСК
21.50 "Саха сирэ-Якутия". Инф. программа.
21.20 Официальный канал.
21.50 "КЭМ" программа.

11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
12.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. "Что хочет женщина". Ток-шоу.
13.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. СТАРАЯ КВАРТИРА.
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Черная жемчужина". Телесериал.
15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал.
16.20 "Простые истины". Телесериал.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. Мелодрама "Секреты" (США).
19.00 "История любви". Телесериал.
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
ЯКУТСК
20.30 "Саха сирэ-Якутия". Инф. программа.
21.00 "Якутия. Век XX".
21.35 "Тыя сирэ".
21.55 "Түөлбэ". Таала умууна.
Канал "Россия".
22.20 Авторская программа Елены Масюк.
23.00 ВЕСТИ.
23.30 После "ВЕСТЕЙ".
23.40 "Дежурная часть".
23.50 МУЖЧИНА И ЖЕНЩИНА.
00.45 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. "Искушение" (США).
3-я программа. Канал "Россия".
20.30 Подробиности.
20.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Комедия "Третий не лишний".

СРЕДА, 18 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.20 "Вавилонская башня". Сериал.
10.20 Сериал "Убойная сила: Умирать поздно".
11.25 "Прогулки с динозаврами".
12.00 Новости.
12.15 Жди меня.
13.10 Худ. фильм "Стакан воды".
14.30 Программа "Вместе".
15.00 Новости.
15.20 Мультисериал.
15.45 Зов джунглей.
16.15 "До шестнадцати и старше".
16.55 "Вавилонская башня". Сериал.
18.00 Новости.
18.15 Сериал "Длинные звезды Голливуда".
18.45 Здесь и сейчас.
19.00 Человек и закон.
19.40 Сериал "Остановка по требованию".
20.50 "Спокойной ночи, малыши".
21.00 Время.
21.50 Фильм "Пистолет в сумочке Бетти Лу".
23.35 Шахматные короли: Александр Алехин и Макс Эйве.
00.15 Сериал "Майк Хаммер: Великолепная двадцатка".
01.20 Новости.
2-я программа. Канал "Россия".
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15, 06.30, 08.40 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ".
06.20 Семейные новости.
06.50, 08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов".
07.50, 09.15 "Черным по белому".
08.30 ПОДРОБНОСТИ.
09.20 "Дежурная часть".
09.35 Мультисериал.
10.00 "Мануэла". Телесериал.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
12.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. "Что хочет женщина".
13.00 Новая "СТАРАЯ КВАРТИРА".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Черная жемчужина". Телесериал.
15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал.
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. Мелодрама "Не могу сказать люблю".
19.00 "История любви".
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
ЯКУТСК
21.50 "Саха сирэ-Якутия". Инф. программа.
21.20 Официальный канал.
21.50 "КЭМ" программа.

22.20 "ТВ-Спорт". Олимпийский Сидней.
22.50 Любимые методики.
Канал "Россия".
23.00 ВЕСТИ.
23.30 После "ВЕСТЕЙ".
23.40 "Дежурная часть".
23.50 "И дольше века..." Документально-публицистическая программа.
00.35 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Детектив "Миссия: Монте-Карло".
3-я программа. Канал "Россия".
20.50 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. ПРЕМЬЕРА. Комедия "Певец на свадьбе".

ЧЕТВЕРГ, 19 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.20 Сериал "Вавилонская башня".
10.20 Сериал "Остановка по требованию".
11.25 Сериал "Длинные звезды Голливуда".
12.00 Новости.
12.15 Телеканал "Добрый день".
13.10 Лирическая комедия "Отпуск за свой счет".
14.30 Программа "Вместе".
15.00 Новости.
15.20 Мультисериал.
15.45 Программа "100%".
16.15 "До шестнадцати и старше".
16.55 "Вавилонская башня". Телесериал.
18.00 Новости.
18.15 Сериал "Длинные звезды Голливуда".
18.45 Здесь и сейчас.
19.00 Программа "Процесс".
19.40 Сериал "Империя под ударом".
20.45 "Спокойной ночи, малыши".
21.00 Время.
21.50 Детектив "Кодекс бесчестия".
00.30 Сериал "Майк Хаммер".
01.35 Новости.
2-я программа. Канал "Россия".
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15, 06.30, 08.40 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ".
06.20 Семейные новости.
06.50, 08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов".
07.40, 09.15 "Черным по белому".
08.30 ПОДРОБНОСТИ.
09.20 "Дежурная часть".
09.35 Мультисериал.
10.00 "Мануэла". Телесериал.
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "Санта-Барбара". Телесериал.
12.30 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. "Что хочет женщина".
13.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая "Старая квартира".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Черная жемчужина". Телесериал.
15.25 "Богатые и знаменитые". Телесериал.
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 Мелодрама "Не могу сказать люблю" (США).
19.00 "История любви".
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
ЯКУТСК
20.50 "Саха сирэ-Якутия". Инф. программа.
21.20 "Гован".
21.45 "Лис".
22.15 "Добрый вечер, Якутск".
Канал "Россия".
23.00 ВЕСТИ.
23.30 После "Вестей".
23.40 "В пятницу вечером". Информационно-развлекательная программа.
00.45 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Фильм "Замена-III: победитель получает все" (США).
02.25 "Дежурная часть".
02.35 "Формула скорости".
3-я программа. Канал "Россия".
20.50 "Два роля".
21.45 "АНШЛАГ" и К.

10.20 Сериал "Империя под ударом".
11.25 Сериал "Длинные звезды Голливуда".
12.00 Новости.
12.15 Телеканал "Добрый день".
13.10 Лирическая комедия "Отпуск за свой счет".
14.30 Программа "Вместе".
15.00 Новости.
15.20 Фильм "Темная лошадка".
16.55 "Вавилонская башня". Телесериал.
18.00 Новости.
18.20 "С легким паром".
18.55 Здесь и сейчас.
19.05 Документальный детектив. "Мертвая петля" на дороге. Дело 1996 года.
19.40 Поле чудес.
20.45 "Спокойной ночи, малыши".
21.00 Время.
21.55 Кремль-9.
22.40 Детективный сериал "Черная комната".
00.00 "Обзор".
23.15 Ночной кинозал. "Жизнь миссень".
01.00 Новости.
2-я программа. Канал "Россия".
06.00, 07.00, 08.00, 09.00 ВЕСТИ.
06.15, 06.30, 08.40 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ".
06.20 Семейные новости.
06.50, 08.50 ГОРОДСКИЕ НОВОСТИ.
07.30 "Бюро вопросов, бюро ответов".
07.50, 09.15 "Черным по белому".
08.30 "Тысяча и одна ночь".
09.20 "Дежурная часть".
09.35 Мультисериал.
10.00 "Мануэла".
11.00 Вести.
11.30 "Санта-Барбара".
12.30 "Что хочет женщина". Ток-шоу.
13.00 ДНЕВНОЙ ЭКРАН. Новая "Старая квартира".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 "Черная жемчужина".
15.25 "Богатые и знаменитые".
16.20 "Простые истины".
17.00 ВЕСТИ.
17.30 БАШНЯ.
18.05 ВЕЧЕРНИЙ ЭКРАН. АЮНА МАТАТА.
19.00 "История любви".
20.00 Вести.
20.30 Подробиности.
ЯКУТСК
20.50 "Саха сирэ-Якутия".
21.20 "Гован".
21.45 "Лис".
22.15 "Добрый вечер, Якутск".
Канал "Россия".
23.00 ВЕСТИ.
23.30 После "Вестей".
23.40 "В пятницу вечером". Информационно-развлекательная программа.
00.45 ПОСЛЕДНИЙ СЕАНС. Фильм "Замена-III: победитель получает все" (США).
02.25 "Дежурная часть".
02.35 "Формула скорости".
3-я программа. Канал "Россия".
20.50 "Два роля".
21.45 "АНШЛАГ" и К.

СУББОТА, 21 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
06.00 Новости.
06.15 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
08.30 Что да как.
08.55 Семейная комедия "Альф".
09.25 Клуб путешественников.
10.00 Сяк.
10.30 "Смешланирама".
11.10 Детской киноэвасан. "Без свидетелей".
12.55 "Играй, гармонь любимая!".
13.25 Живая природа. Сериал "Сверхъестественное: невиданные силы животных".
14.05 Здоровье.
14.45 История одного шедевра.
15.00 Новости.
15.10 Комедия "Баффи".
16.05 КОАПТ.
16.30 "Дисней-клуб".
17.00 Ералаш.
17.15 "Бабье лето". Программа Э.Рязанова. Татьяна Друбич.
18.00 Новости.
18.15 "Стиль большого города". Телевизионный клуб юмористов.
19.05 Детектив "Секс и женатый детектив".
21.00 Время.

21.40 "Утомленные солнцем". Х/ф.
00.10 Триллер "Подставное тело".
2-я программа. Канал "Россия".
07.30 "Диалоги о рыбалке".
08.00 Мультфильмы.
08.20 Фильм-сказка "Разбойник и принцесса".
10.05 "Доброе утро, страна!".
10.50 "Сто к одному".
11.35 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
12.05 "Друзья-II". Телесериал.
12.35 "Золотой ключ".
13.00 "Комиссар Рекс". Телесериал.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 ДНЕВНОЙ СЕАНС. "Родня".
16.00 "Международная программа" с Александром Гурновым.
17.00 Пресс-клуб.
18.00 МОЯ СЕМЬЯ. "Повторный брак".
19.00 Телесериал "Битва трех королей". 2-я серия.
20.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
20.20 "Лена-ТВ".
20.55 "Правовой канал". Осенний призыв.
21.20 Семь дней столицы.
Канал "Россия".
21.30 ВЕЧЕРНИЙ СЕАНС. Фильм "Битва драконов".
23.25 "Круглая дата". Никита Михалков.
00.05 "Урга. Территория любви" Х/ф.
02.10 Чемпионат мира по автогонкам.
3-я программа. Канал "Россия".
20.25 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
20.50 "Городок".

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 22 октября

1-я программа. Канал ОРТ.
06.00 Новости.
06.10 "Служу России!".
06.55 "Дисней-клуб". "Аладдин".
09.20 Утренняя звезда.
10.10 "Непутевые заметки" Дм. Крылова.
10.30 Пока все дома.
11.10 Худ. фильм "Я-следователь".
12.50 Утренняя почта.
13.20 В мире животных.
14.05 "Эх, Семеновна!" Всероссийский конкурс частушек.
14.45 История одного шедевра.
15.00 Новости.
15.10 Комедия "Баффи".
16.00 Умники и умницы.
16.30 "Дисней-клуб".
16.55 "Серебряный шар" Франклины Рузвельт.
18.00 Новости.
18.15 "Европейское счастье". Спецрепортаж.
18.35 Бюрократ "Враг государства".
21.00 ВРЕМЯ.
21.40 Комедия "Рожденная вчера".
23.35 Детектив "Ночные воронки".
2-я программа. Канал "Россия".
07.30 Премьера документального фильма "Пролог Великой Отечественной войны. Мифы и реальность".
07.55 Мультфильмы.
08.25 РУССКОЕ ЛОТО.
ЯКУТСК.
09.10 "Тунук".
09.35 "Бизнесник".
10.05 "Я и фауна моя".
10.35 Олохто сан дойдутааһи эпическая анимация ситимизиргар.
11.20 "Педагогическая дума" школьное языковое образование в РС(Я).
11.50 Программа корпункта НВК "Саха" в Москве.
12.10 Видеозарисовка.
Канал "Россия".
12.20 ФЕДЕРАЦИЯ.
13.05 ПАРАМЕТРИЧЕСКИЙ ЧАС.
14.00 ВЕСТИ.
14.20 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ.
15.15 "Планета Земля".
16.10 Всероссийская лотерея "ТВ-БИНГО-ШОУ".
17.10 Чемпионат мира по автогонкам.
19.00 ПРЕМЬЕРА. Телесериал "Марш Турецкого". Фильм 2-й.
20.40 Мелодрама "Легенды осени".
23.15 Криминальная мелодрама "Заложница".
01.05 "Зеркало". Программа Н.Свиридова.
3-я программа. Канал "Россия".
09.10 "Доброе утро, страна!".
09.45 "Городок".